

Alliert flyangrep i Jøssingfjord 14. april 1945

I 2. verdenskrigs siste fase ble tyske fartøyer forflyttet fra Egersund til Jøssingfjorden for å unngå mulige allierte flyangrep.

I april 1945 ble det meldt at tyske marine- og støttefartøyer befant seg i Jøssingfjorden, og en gruppe på 20 Beaufightere ble sendt fra RAF-basen Dallachy i Skottland for å angripe fartøyene. Formasjonen besto av fly fra flere nasjoner: 144 Squadron Royal Air Force, 404 Squadron Royal Canadian Air Force, 455 Squadron Royal Australian Air Force og 489 Squadron Royal New Zealand Air Force. Angrepsformasjonen var støttet av Mustang-fly og et Warwick redningsfly, trolig operert av en polsk flyskvadron.

Angrepet skjedde tidlig om ettermiddagen 14. april 1945 i skyet vær med litt regn og noe vind. Sjøen var relativt rolig og sikten god.

Beaufighterne floy inn mot Jøssingfjorden fra nordvestlig retning over Vottaskaret innerst i fjorden. Fartøyene lå forskjellige steder i fjorden; to ved kaien på Holmen, ett noe lenger inne og to ved Titania's lastekai. I den trange fjorden kunne ikke flyene opprett-holde formasjonen under angrepet, som varte i ca tre kvarter.

Flere av de tyske fartøyene ble skadet, men angrepet fikk ikke større militær betydning.

Etter angrepet samlet de allierte flyene seg i større høyde over farvannet utenfor Jøssingfjorden. To New Zealandske Beaufightere kolliderte under oppstigningen. Ett av flyene styrtet og sank med mannskapet på to, Brightwell og Foy, om bord. Det andre flyet klarte å lande på sjøen, og mannskapet ble observert mens de klatret ut av cockpit, gikk ut på vingen og entret redningsflåten de brakte med. En livbåt ble deretter sluppet fra redningsflyet, men vinden tok tak i denne og blåste den bort fra farvannet.

Siden tyske fartøyer og fly snart ville dukke opp, ble det ansett som sikkert at de to New Zealenderne, Parkin og Nugent, ble reddet. Imidlertid forsvant også dette flymannskapet. Om de faktisk ble tatt hånd om av tyskerne, om de kom seg til lands og prøvde å rømme eller om redningsflåten ble ført av vind og strøm til havs har det ikke vært mulig å finne ut av etter krigen – verken i norske eller tyske kilder.

En minnetavle ble reist i 1964 for å hedre de fire omkomne New Zealenderne:

Pilot: W/O - John Mostyn Brightwell, 23 år

Navigator: W/O - Edgar Joseph Foy, 24 år

Navigator: F/O - Royden Leslie Nugent, 26 år

Pilot: F/O - Graham George Parkin, 22 år

Whakatanagata kia kaha

489 SQUADRON'S MOTTO: QUIT YE LIKE MEN, BE STRONG

W/O Brightwell, 489 Squadron

W/O Foy, 489 Squadron

F/O Nugent, 489 Squadron

F/O Parkin, 489 Squadron

Allied air raid in the Jøssingfjord, 14 April 1945

In the final stages of World War II, German ships were moved from Egersund to the Jøssingfjord to avoid possible allied air raids.

In April 1945, reports were received that German naval and support vessels were in the Jøssingfjord, and a group of 20 Beaufighters were sent from the RAF base at Dallachy in Scotland to attack the ships. The formation consisted of planes from several different countries: 144 Squadron Royal Air Force, 404 Squadron Royal Canadian Air Force, 455 Squadron Royal Australian Air Force and 489 Squadron Royal New Zealand Air Force. The attack formation was supported by Mustang aircraft and a Warwick rescue plane, probably operated by a Polish air squadron.

The raid took place in the early afternoon of 14 April 1945. The weather was cloudy with some rain and wind. The sea was relatively calm and the visibility was good.

The Beaufighters approached the Jøssingfjord from the north-west, crossing Vottaskaret ravine at the head of the fjord. The vessels were situated in different locations in the fjord: two were at the quay at Holmen, one was a bit further up the fjord, and two were at Titania's dock. The planes were unable to maintain their formation in the narrow fjord during the raid, which lasted for about 45 minutes.

Several of the German ships sustained damage, but the raid was of no great military importance.

Afterwards, the allied planes regrouped at a higher altitude above the sea outside the mouth of the Jøssingfjord. Two New Zealand Beaufighters collided during the ascent. One of the planes crashed and sank with its two crew members, Brightwell and Foy, on board. The second plane managed to land on the sea, and its crew were observed climbing out of the cockpit and onto the wing and boarding the life raft they had with them. A lifeboat was dropped from the rescue aircraft, but the wind caught it and blew it off course.

Since German ships and planes were expected to arrive soon, it was assumed that the two New Zealand crew members, Parkin and Nugent, would be rescued. However, they also disappeared. Since the war, neither Norwegian nor German sources have been able to tell us whether they were actually taken into German custody, or whether they managed to swim to shore and tried to escape, or whether the life raft was carried out to sea by the wind and currents.

A memorial plaque was erected in 1964 to commemorate the four New Zealanders who died:

Pilot: W/O - John Mostyn Brightwell, 23 years old

Navigator: W/O - Edgar Joseph Foy, 24 years old

Navigator: F/O - Royden Leslie Nugent, 26 years old

Pilot: F/O - Graham George Parkin, 22 years old

Situasjonen i den trange fjorden under angrepet. Det ligger fartøyer ved kaien i Hellenen, ved Titania's lastekai, i Nodevigo og ved Holmenkaien. Fotografiet er tatt fra ett av de angripende flyene, og fire andre fly er lett synlige (merket).

The situation in the narrow fjord during the attack. There are vessels moored at Hellenen quay, at Titania's dock, in Nodevigo bay and at Holmen quay. The photo was taken from one of the attacking planes, and four other planes are clearly visible (circled).

Bekransning av minnetavlen skjer hvert år på Norges nasjonaldag, 17. mai. Minnetavlen er en hyllest til de fire omkomne New Zealenderne: **THEY DIED BUT FREEDOM LIVED**, samtidig som minnesmerket også er en takk til alle allierte styrker som bidro til 2. verdenskrigs avslutning og Norges frigjøring.

A commemorative wreath is laid down every year on Norwegian Constitution Day, 17 May. The memorial plaque is a tribute to the four New Zealanders who died: **THEY DIED BUT FREEDOM LIVED**. The memorial plaque also expresses Norway's gratitude to all the allied forces that contributed to ending World War II and to the liberation of Norway.

